

آدابی در حج^۱

برگرفته از کتاب شریف من لایحضره الفقیه^۲

۱- روشن است که بر اساس آیات قرآن و روایات معصومین علیهم السلام این برکات شامل حال مؤمنین و پیروان صادق پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و پذیرندگان ولایت آل الله است.

۲- کتاب من لایحضره الفقیه تألیف ابوجعفر محمد بن علی بن بابویه قمی ملقب به شیخ صدوق کتابی است به عربی شامل ۵۹۶۳ حدیث. این کتاب یکی از کتب اربعه و از معتبرترین کتب شیعه بوده و در شش جلد تألیف شده است. این اثر از زمان نگارش مورد توجه و استقبال علمای شیعه قرار گرفته است و پیوسته در مجموعه‌های بزرگ و کوچک روایی به آن استناد نموده و از آن روایت نقل کرده‌اند. مؤلف کتاب در مورد این کتاب می‌گوید: این کتاب کتابی است که در فقه و حلال و حرام و قوانین و مقررات شرع نوشته شده، به قسمی که همه ی آنچه را که در موضوعات مختلف فقه (از طهارت تا دیات) تاکنون نوشته‌ام در برداشته باشد و آن را کتاب من لایحضره الفقیه نام نهادم، تا به وقت نیاز بدان مراجعه کرده و مورد اعتماد و اطمینان باشد. و این کتاب را با حذف اسانید تألیف کردم که مبدا به سبب نقل آن حجم کتاب زیاد شود. در این کتاب منظورم این بوده که آن دسته از روایاتی را که بدان فتوا می‌دهم و به صحت و صدورش از معصومین وثوق دارم و بدان حکم می‌کنم بیاورم.

این کتاب در این موضوعات است:

- جلد اول: کتاب صلاة در باب نماز، وضو، غسل، تیمم، فضیلت نماز، قبله، اذان و اقامه، اذان و اقامه و تعقیبات نماز.
- جلد دوم: شامل ادامه کتاب صلاة، کتاب زکاة، کتاب صوم و کتاب اعتکاف.
- جلد سوم: در باب حج، علل و اسرار حج، سفر و آداب سفر، آداب مسافر، زیارت قبور ائمه و زیارت قبور شهیدان.
- جلد چهارم: شامل کتاب قضاء در ابواب داوری‌ها، شرایط داوری، باب عدالت، شهادت دادن به دروغ، باب وکالت و باب آزاد کردن بنده و احکام آن. کتاب المعیشة در باب شغل‌ها، تجارت و آداب آن، باب خرید و فروش، باب صید و شکار و سر بریدن حیوانات، تعهدات به سوگند و نذر و کفاره.
- جلد پنجم: کتاب زناشویی، کتاب طلاق، کتاب حدود و کتاب دیات.
- جلد ششم: شامل باب وصیت، کتاب فرائض و موارث، سهم میراث پدر و مادر متوفا، باب میراث فرزندان، باب میراث اجداد، باب میراث مردگان.

ختم قرآن در مکه

حضرت علی بن الحسین علیهما السلام فرمودند: کسی که قرآن را در مکه ختم کند، تا زمانی که رسول خدا را دم مرگ نبیند و منزل خود را در بهشت ننگرد، جان نسپارد. (ص ۶۷)^۳

ثواب سبحان الله در مکه

گفتن یک سبحان الله در مکه برابر با خراج عراقین است، که در راه خدای عزوجل انفاق شود. (ص ۶۷)

خوابیدن در مکه

خفته ی در مکه همچون شب زنده دار در دیگر شهرهاست. (ص ۶۸)

سجده در مکه

سجده گزار در مکه همچون دست و پا زنده در خون خود در راه خدای عزوجل است. (ص ۶۸)

نگاه به کعبه

هرکس به سوی کعبه بنگرد در حالی که نسبت به حق آن عارف باشد، خدا گناهانش را می آمرزد و مهماتش را کفایت می کند. (ص ۳۰)

هرکس به کعبه بنگرد، همچنان برای او ثوابی نوشته می شود و گناهی از او محو می گردد تا آن زمان که چشم خود را از کعبه بردارد. (ص ۳۰)

رحمت خدا در کعبه

امام صادق علیه السلام فرمودند: خدای عزوجل را پیرامون کعبه، یکصد و بیست رحمت است که شصت رحمت آن برای طواف کنندگان، چهل رحمت برای نمازگزاران و بیست رحمت برای ناظران است. (ص ۳۳)

نماز در مسجدالحرام

نماز در مسجدالحرام برابر با هزار نماز در غیر آن است. (ص ۳۸)

---

^۳ - صفحات مربوط به باب الحج این کتاب است که می تواند در چاپهای مختلف متفاوت باشد.

نماز در مقام ابراهیم

چون در مقام ابراهیم دو رکعت نماز کنی، خدا دو هزار رکعت نماز مورد قبول برای تو می نویسد. (ص ۲۷)
امام باقر علیه السلام فرمودند:

هرکس در مقام ابراهیم دو رکعت نماز بجا آورد، آن دو رکعتش برابر با آزاد کردن شش بنده است. (ص ۳۴)

حجرالاسود

حجرالاسود را از آن رو می بوسند و دست بر آن می ساینند که پایداری آنان را نسبت به پیمانی که در میثاق از ایشان گرفته شده به پیشگاه خدای عزوجل معروض دارد. (ص ۶)

رکن یمانی

امام صادق علیه السلام فرمودند: رکن یمانی دری است متعلق به ما که از آن در، ما به بهشت داخل می شویم.
(ص ۳۵)

فضیلت حطیم^۴

امام صادق علیه السلام فرمودند: اگر برای تو ممکن شود که همگی نمازهای واجب و غیر واجب خود را در محل حطیم بجا آوری، پس چنین کن. زیرا آن بهترین قطعه بر روی زمین است.

وقوف بر صفا و مروه

در روایت است که هرکس بخواهد مالش افزون شود باید مدت وقوف خود بر صفا و مروه را طولانی کند.

آب زمزم

امام صادق علیه السلام فرمودند: آب زمزم برای هر بیماری که از آن بنوشد شفاست. (ص ۳۶)
رسول خدا صلی الله علیه و آله آن زمان که در مدینه زندگی می کردند، آب زمزم را به رسم هدیه طلب می کردند. (یعنی به کسانی که به مکه می رفتند می فرمودند: آب زمزم بیاورید.)

---

^۴ - حطیم میان در کعبه و حجرالاسود است.

کمک به حاجیان

کسی که همسفر گروهی باشد و بار و اثاث آن‌ها را نگه دارد تا ایشان طواف کنند یا سعی بجا آورند، اجر او از همگان عظیم‌تر است. (ص ۳۵)

امام صادق علیه السلام فرمودند: برآوردن نیاز مومن از طواف و طواف و طواف (تا ده بار تکرار کردند) افضل است.

عرفات

حاجی چون در عرفات وقوف کند از گناهان خود پاک شود. (ص ۴۰)

بالاترین گناه اهل عرفات

عظیم‌ترین شخص از نظر گناه از اهل عرفات، آن فرد است که از عرفات بازگردد در حالیکه گمان می‌دارد که آمرزیده نشده است.

فضیلت مسجد خیف

در مسجد خیف در منی هفتصد پیامبر نماز گزارده اند.

مسجد منی

هرکس در مسجد منی پیش از آن که از مسجد بیرون شود، صد رکعت نماز بجا آورد، این نماز او معادل با هفتاد سال عبادت است و هرکس در مسجد منی یک صد بار خدا را تسبیح کند (سبحان الله بگوید) خدای عزوجل ثواب آزاد کردن برده‌ای را برای او بنویسد و هرکس در آن جا یک صد بار تهلیل کند (لااله الا الله بگوید) این عمل او معادل با زنده کردن یک انسان است و هرکس در آن مکان خدای عزوجل را حمد کند (الحمد لله بگوید) ارزش این عمل او برابر است با انفاق خراج عراقین در راه خداوند عزوجل است.

گفتن هفتاد لبیک

کسی که در احرام خود از روی ایمان و به قصد تقرب به خدا هفتاد بار لبیک گوید، خداوند هزار فرشته را برای او به میرا بودن از آتش و بیگانه بودنش از نفاق گواه گیرد. (ص ۲۹)

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند: چون احرام بندی و لبیک بگویی، خدای متعال برای تو در هر لبیک ده ثواب می نویسد و ده گناه را محو می کند. (ص ۲۷)

انفاق در راه حج

امام صادق علیه السلام فرمودند:

کسی که یک درهم در راه حج انفاق کند برای او بهتر از صد هزار درهمی است که در راه حقی انفاق نماید.

سوغات حج

هدیه و ره آورد حج از نفقه ی حج حساب می شود.

شریک کردن در ثواب حج

امام صادق علیه السلام فرمودند: هرگاه هزار نفر را در حج خود شریک سازی، هر آینه برای هر یک از ایشان حجتی خواهد بود بدون آن که چیزی از حج تو کاسته گردد. (ص ۶۳)^۵

---

^۵ - تقدیم به روح پدرم مرحوم مغفور آقای حاج سیدمجتبی خردمند.